

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Pilot Nieuwe schoolbibliotheek IKC De Appelhof

Kernboodschap

Veel leerlingen op IKC De Appelhof hebben een beperkte leesmotivatie en er wordt thuis weinig (voor)gelezen. Hierdoor neemt de leesvaardigheid van leerlingen af. De situatie op IKC De Appelhof is niet uniek. Het beeld past in een landelijke trend. Met deze pilot zetten we een eerste stap richting het verbeteren van het leesgedrag. We hopen hiermee proefondervindelijk te ontdekken hoe we in onze gemeente Druten samen met kinderopvang, onderwijs en bibliotheek het lezen een positieve impuls kunnen geven.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Toelichting

Bij een schoolbezoek deelde schooldirecteur Marja Derks haar zorgen over het leesgedrag van haar leerlingen. Toenmalig wethouder Sjef van Elk bracht haar in contact met de bibliotheek. Samen maakten zij een analyse van de mogelijkheden om de leesmotivatie te verhogen. Als kinderen plezier beleven aan lezen dan gaan ze meer en vaker lezen. Regelmatig lezen vergroot de leesvaardigheid. Een goede leesvaardigheid is essentieel om deel te nemen aan de huidige (en toekomstige) kennis- en informatiesamenleving.

De situatie op IKC De Appelhof past binnen een landelijke trend. Uit de driejaarlijkse internationale PISA-studie onder 15-jarigen blijkt dat sinds 2003 de leesprestaties dalen. Bijna een kwart van de Nederlandse jongeren leest niet op het niveau dat nodig is om goed mee te doen op school en in de samenleving. Zij lopen een groot risico om als laaggeletterde het onderwijs te verlaten. In 2018 liet Stichting Lezen en Schrijven uitrekenen dat laaggeletterdheid de samenleving € 1,13 miljard per jaar kost. Voor het grootste deel gaat het om inkomensverlies voor de laaggeletterden zelf, omdat zij niet hun volle potentieel kunnen benutten door beperkte basisvaardigheden. Het vergroten van leesvaardigheid is dus een brede maatschappelijke opgave. Ook de overheid heeft een rol om te voorkomen dat inwoners langs de kant komen te staan.

Uit de analyse van IKC De Appelhof en de bibliotheek bleek dat het op orde brengen van de basis een eerste stap is. De pilot richt zich daar dan ook op. Daarna kan de school zelf aan de slag met leesbevorderingsactiviteiten. De basis bestaat uit onderstaande onderdelen.

1. Een rijke, eigentijdse boekencollectie.

Op de school voerde de bibliotheek een collectiescan uit. Daaruit kwam naar voren dat zo'n 1.000 boeken moeten worden vervangen. Dat is een forse investering voor de school. De gemeente stelt een beperkte bijdrage beschikbaar. Ook doet de school een aanvraag bij het KION Kinderfonds. De collectie kan namelijk ook door de peuteropvang en buitenschoolse opvang worden gebruikt. KION verzorgt dat aanbod.

2. Leerkrachten opleiden tot leescoördinatoren

Om leesbevordering en –beleving duurzaam te borgen binnen het schoolbeleid en lesprogramma volgen meerdere leerkrachten de cursus Open Boek. De eindopdracht is het maken van een leesactiviteitenplan. De bibliotheek verzorgt deze cursus. Aan de cursus doen ook leerkrachten van IKC De Kubus en basisschool 't Geerke mee. Daarmee verbinden we ook al andere basisscholen in onze gemeente aan de pilot. We hopen dan ook dat deze pilot een rimpeleffect teweegbrengt en anderen stimuleert om ook aan de slag te gaan met leesbevordering en –beleving.

3. Een mooie en uitnodigende bibliotheekruimte

De bibliotheekruimte moet zodanig worden ingericht dat het leerlingen uitdaagt om te gaan "verkennen" naar een (volgende) boek. Enerzijds door de uitstraling. Anderzijds door een aantrekkelijke boekpresentatie. Ook moet het een fijne plek zijn om lekker te lezen. Leerlingen uit groep 6 t/m 8 worden creatief uitgedaagd om de ruimte te ontwerpen. Ook krijgen de leerlingen inspraak in de uiteindelijke onderwerpkeuze. Leerlingen van het Pax Christi College gaan de bibliotheekruimte bouwen. Daarmee maken we een verbinding met het voortgezet onderwijs en het techniekonderwijs. De leerlingen doen realistische praktijkervaring op buiten het klaslokaal. Dit sluit aan bij Ondernemend Leren; de nieuwe onderwijsvisie op het Pax Christi College.

4. Aanschaf en gebruik van schoolbibliotheekstelsel Aura

Aura is zowel een registratie- als een uitleensysteem. Aura laat zien welke boeken de leerlingen lezen. Belangrijke informatie voor de school. Bijvoorbeeld bij de keuze voor nieuwe boeken of om kinderen boeken aan te reiken die aansluiten bij eerdere keuzes. Het systeem biedt ook de mogelijkheid voor leerlingen om de boeken mee naar huis te nemen. Uit onderzoek blijkt dat kinderen die thuis lezen of worden voorgelezen meer plezier beleven aan het lezen, vaker lezen en over het algemeen een betere leesvaardigheid hebben. Door boeken mee naar huis te nemen stimuleren we het lezen thuis. Voor gezinnen kan het soms organisatorisch lastig zijn om regelmatig een bezoek te brengen aan de bibliotheek. De sociale psychologie toont aan dat gedragsverandering op gang komt als het makkelijker wordt een andere keuze te maken. Als drempels voor gewenst/positief gedrag worden verkleind.

Daarnaast voert de bibliotheek een nulmeting uit om het leesplezier en –gedrag ook te kwantificeren. De school kan deze informatie gebruiken om leesbevorderingsactiviteiten gericht te maken. De gemeente gebruikt deze informatie voor het ontwikkelen van een meerjarige lange termijn beleidsstrategie. Die strategie is gericht bij alle kinderen van 0 tot 18 jaar het leesplezier en –gedrag positief te beïnvloeden en daarmee de leesvaardigheid significant en aantoonbaar te vergroten. Deze beleidsstrategie ontwikkelen we gelijktijdig met deze pilot. We werken samen met de kinderopvang, onderwijs en bibliotheek.

Gevolgen

- Een mooie en uitnodigende leesomgeving op IKC De Appelhof met een rijke, eigentijdse boekencollectie voor kinderen van 2 tot 13 jaar die het plezier in lezen verhoogt en kinderen meer en vaker doen lezen om de leesvaardigheid te verbeteren. En daarmee een bijdrage te leveren aan het bestrijden van laaggeletterdheid en onderwijsachterstanden.
- Een goede ketensamenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en bibliotheek op basis van een gezamenlijke meerjarige lange termijn beleidsstrategie.

Communicatie

- We informeren de deelnemende partners over het besluit. Deelnemende partners die subsidie ontvangen binnen deze pilot ontvangen daarover een beschikking.
- Regelmatig communiceren we over de voortgang via de sociale mediakanalen.

Uitvoering of Vervolgstappen

- De activiteiten uit het projectplan worden door de verschillende partners (verder) voorbereid en uitgevoerd.
- IKC De Appelhof dient een aanvraag in bij het KION Kinderfonds. Een beleidsambtenaar namens de gemeente ondersteunt de school daarbij.
- Op maandag 14 maart 2022 is er een gezamenlijke kick-off met leerlingen en docenten van IKC De Appelhof en Pax Christi College, vertegenwoordigers namens de bibliotheek en gemeente.
- Er vindt een gezamenlijke evaluatie plaats na afronding van de pilot.
- We ontwikkelen samen met kinderopvang, onderwijs en bibliotheek een meerjarige beleidsstrategie met betrekking tot het bevorderen van voorlezen aan en lezen door kinderen van 0 tot 18 jaar.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.